

രാമചരിതം: നൂറ്റിനാൽപ്പതാം പടലം
വ്യാഖ്യാ: ഡോ. സൗമ്യ പി ആർ

രാമചരിതം: നൂറ്റിനാൽപ്പതാം പടലം
വ്യാഖ്യാതാവ്: ഡോ. സൗമ്യ പി ആർ
(മലയാളം: കവിത)

Editorial content © 2023, Dr. Soumya P R

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of [River Valley Technologies](#).

The electronic versions were generated from sources marked up in [L^AT_EX](#) in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using [X_YL^AT_EX](#) from [T_EXLive](#) 2020 and the cloud framework, [Ithal \(ഇതൽ\)](#). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by [Rachana Institute of Typography](#). The font used for Latin script was [Linux Libertine](#) developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of [Creative Commons Attribution ShareAlike](#) license for free download and usage.

[Rama strikes down Khara with an arrow](#), a painting by Anonymous author. The image is taken from [Wikimedia Commons](#) and is gratefully acknowledged.

[Sayahna Foundation](#)

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

URL: www.sayahna.org

രാമചരിതം:
നൂറ്റിനാൽപ്പതാം പാലം

സംഗ്രഹം

സീതാദേവിയെ രാവണൻ മോഷ്ടിച്ചു കൊണ്ടു പോകുന്നതിനിടയിലെ രംഗങ്ങളാണ് ഉള്ളടക്കം. സീത തേരിലിരുന്ന് വിലപിക്കുന്നു. ആ വിലാപംകേട്ട് എത്തിയ ജടായു രാക്ഷസരാജനെ എതിർക്കുന്നു. രാവണൻ അവനെ വെട്ടി താഴെയിടുന്നു. ‘രാമൻ എത്തുംവരെ മരിക്കാതിരിക്കട്ടെ!’ എന്ന് സീത ആ പക്ഷിരാജനെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. ഋശ്യമൃകപർവ്വതത്തിനുമുകളിൽ എത്തിയപ്പോൾ സീത തന്റെ ആഭരണങ്ങൾ വസ്ത്രത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ് താഴേക്കിടുന്നു. ബാലി തടവിലാക്കിയ സുഗ്രീവൻ അവിടെയുള്ളതിനാൽ അത് കണ്ടെടുത്ത് രാമനെ അറിയിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ലങ്കയിലെത്തിയ ഉടനെ രാവണൻ, സീതയെ അശോകവനികയിൽ സുരക്ഷിതയാക്കി ഇരുത്തുന്നു.

പാട്ട് 1

അവിനതാനിരയായ്
മുടിവാനാംവഴിമറ്റിയലായ്യിനാ-
ലുമ്പരിൽ വൈരമുള്ളോർ
മുതലായുള്ളവനെന്നുള്ളിൽ മാൽവിളെയ-
ത്തമ്പിയും നീയുമകൻറളവേ
താഴ്ത്തു കവർത്തെനെ മന്നവനേ
അമ്പരമെയ്യിലങ്കമന്നുന്നത്തൽ
കൊടുത്തെനെ മീണ്ടരുളേ!

രാമന്റെ അനുകൊണ്ട് മരിക്കാൻ മറ്റു വഴിയൊന്നും കൈക്കൊള്ളാൻ ഇല്ലാതെയാണ് ദേവൻ മാരോട്ട് ശത്രുതയുള്ളവനെന്നും മറ്റും പ്രസിദ്ധിയുള്ള രാവണൻ എന്നെ സങ്കടത്തിലാക്കമാറ് അനുജൻ ലക്ഷ്മണനും നീയും അകന്നുപോയ സമയം നോക്കി താഴ്വവന്ന് എന്നെ മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് കടന്നുകളഞ്ഞത്. ലങ്കയുടെ രാജാവായ രാവണൻ അമ്പരന്നു പോകുന്ന വിധത്തിൽ അന്യകൾ എയ്ത് അവനെ ക്ലേശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് എന്നെ വീണ്ടെടുക്കണം!

കുറിപ്പ്

ഇയലായ് — കൈക്കൊള്ളുക/ ഉണ്ടാവുക
വൈരം — ശത്രുത
മാൽ — ദുഃഖം
വിളെയുക — ഉണ്ടാവുക
തമ്പി — അനുജൻ
അത്തൽ — ദുഃഖം
മീണ്ടരുളേ — വീണ്ടെടുക്കണം!

പാട്ട് 2

അരുവെയരക്കവർക തൊഴിലാമരിയ
നിചാചര നായകനാം
പരവെയിൽ വീഴ്ത്ത വൻവാക്കുകളാം
പല തിരമാല തല്ലുകയാൽ
കരചരണങ്കൾ തളർത്തെനെ നിൻ
കരുണമണിപ്പടകിൻമിചൈ വൈ-
ത്തളടിമൈന്തളിരാന്തകരക്കണൈ
വതിനമ്പർ നെറ്റുന്തളിയേ!

സുന്ദരികളായ സ്ത്രീകളെ മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുക പതിവാക്കിയ രാക്ഷസരാജാവായ രാവണനെ കടലിലേക്ക് ഞാൻ വീണുപോയിരിക്കുന്നു. അവന്റെ പ്രലോഭനങ്ങളാകുന്ന തിരമാലയിൽ പെട്ട് എന്റെ കൈകാലുകൾ തളർന്നുപോയിരിക്കുന്നു. നീ നിന്റെ കരുണയാകുന്ന കപ്പലിലേറി വന്ന് എന്നെ രക്ഷിക്കണം. നിന്റെ തളിരുപോലെയുള്ള പാദങ്ങൾ പതിഞ്ഞ ആ കരയിലേക്ക് തിരികെ അണയുന്നതിന് വേണ്ടത് ചെയ്യണം. അല്ലയോ ദേവൻമാർക്ക് അമുത്ത് (നല്ലതേൻ) ആയിട്ടുള്ളവനേ! എന്നിങ്ങനെ സീതയുടെ പ്രാർത്ഥന തുടരുകയാണ്.

കുറിപ്പ്

അരുവയർ — സുന്ദരികളായ സ്ത്രീകൾ
കവരുക — മോഷ്ടിക്കുക
അരിയ — പ്രിയമുള്ള
പരവ — സമുദ്രം
പടക് — കപ്പൽ
മിചൈ — മീതെ
അടി — പാദം
അടിമൈന്തളിർ — തളിരുപോലുള്ള പാദങ്ങൾ
നെറ്റുന്തളി — നല്ല തേൻ/അമുത്ത്

പാട്ട് 3

തെളിമൊഴിയാൾ മുറയായിങ്ങന
തെളുതെളവോലമിടിൻററുകേ-
ട്ടളവിലെഴുതു വിരൈന്തക്കണൈന്തരിയ
വെലംകിളർ കേചരർകോൻ
തളപിരിയിൻറ ചിനത്തിനൊട്ടും
തെയമുകനൊട്ടു ചൊൻറാനിനിയോ-
വളർത്തിതു മന്നനും നീങ്കളിലെവരവര
വൈരംവരാമളവും.

തേൻമൊഴിയായ സീത മുറവിളികൂട്ടി ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിക്കുന്നത് കേട്ടയടനെ വളരെ വേഗത്തിൽ പക്ഷിരാജാവ് ജടായു അവിടെ എത്തി. അടക്കാ നാവാത്ത കോപത്തോടെ ദശമുഖനോട്ട് ചോദിക്കുന്നു: “നീയും രാമനും തമ്മിലുള്ള വൈരാഗ്യം വന്നുവന്ന് അളവില്ലാതെ വളർന്നിരിക്കുന്നുവോ?”

കുറിപ്പ്

തെളുതെളെ — നല്ല തെളിവോടെ
ഓലമിടുക — നിലവിളിക്കുക
വിരൈന് — വേഗത്തിൽ
വെലം — ബലം
കിളർ — വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന
കേചരർകോൻ — പക്ഷിരാജാവ് (ജടായു)
തളപിരിഞ്ഞ — സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ള

പാട്ട് 4

ആവതുംനല്ലതു മറ്റുലകത്താ
രറിയാതതു നീയൊഴിനോ
തേൻമൊഴിമാനിനിയെക്കവർവാൻ
ചോരരിൽമുന്തടൈയോയിതു കേൾ
പോവുതിളെപ്പുതെതിർത്തു നമ്മിൽ
പോർപൊരുതത്തൽ പുണർത്തുടൽവി-
ട്ടാവതില്ലാഴ്തു പിഴൈത്തുകൊൾ
നീയന്തകൻ വിടുപുകുന്തുകൊൾപോയ്.

ഈ ലോകത്തിൽ നിന്നെക്കാൾ നല്ലവനായി ആരാണുള്ളത്? തേൻമൊഴിയായ സീതയെ കവർന്നുകൊണ്ടുപോകാൻ ശേഷിയുള്ള കള്ളൻമാരിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനത്തുള്ളവനെ (വിപരീതാർത്ഥമാണ് ഉദ്ദേശ്യം) നീയിതു കേൾക്കണം: സീതയെയും കൊണ്ടുപോകണമെന്ന നിന്റെ തീരുമാനത്തിൽ നീ ഇളവ് വരുത്തണം. നാം തമ്മിൽ എതിർത്ത് പൊരുതി, നിനക്കു വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്കു ദുഃഖം വരുത്തിക്കൊണ്ട്, ഉടനേ ജീവൻ വെടിയുക. അല്ലെങ്കിൽ തളർന്നു വീണശേഷം നീ കാലന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്ക് അണഞ്ഞു കൊള്ളുക.

കുറിപ്പ്

ചോരൻ — കള്ളൻ
ഇളെപ്പുത് — ഇളവ് വരുത്തണം.

പാട്ട് 5

വീടിനിയന്തകാലയമേ മേലുള്ള
തിപ്പിഴചെയ്തതിനോ-
വേടലർ മാനിനിനിയെക്കവർ
വാനെവനീതു തോൻറുവിതും
മാടണിതോളനിരാമപിരാൻ
വാണങ്കളാലുടലം ചകലി-
ത്തീടിന പേക്കണങ്കൾക്കരിയായി
പ്പൊഴുതേ പഴുതില്ലതിനോ.

ലക്ഷ്മീദേവിയെപ്പോലുള്ള സീതയെ മോഷ്ടിക്കണമെന്ന് ഏതെങ്കിലും ഒരുവനു തോന്നുമോ? അങ്ങനെയൊരു പിഴ ചെയ്തതിനാൽ ഇനിമേൽ നിന്റെ വീടു് കാലപുരിയാണ്. കുന്നുപോലെ ഉയരവും ഉറപ്പുമുള്ള തോളുകളുള്ള രാമൻ എത്രയും പെട്ടെന്ന് അമ്പുകൾകൊണ്ട് എയ്ത് ശരീരം പിളർന്ന് പിശാചു സമുഹത്തിന് നിന്നെ ഇരയാക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. അതിനി ഒഴിവാക്കാൻ മാർഗ്ഗമില്ല.

കുറിപ്പ്

അലർമാനിനി — പൂക്കൾ ബഹുമാനിക്കുന്നവൾ/ലക്ഷ്മീദേവി
മാടണി — കുന്നുപോലെ ഉയരവും ഉറപ്പുമുള്ള
പിരാൻ — രാജാവ്
പേക്കണം — പിശാചുസമുഹം

പാട്ട് 6

പഴുതില്ലരക്കർ കുടിക്കരയേ
പാവകനോട്ടു പകൈക്കിലുടൽ-
ക്കഴിവുവരും പറവൈക്കെളുതായടൽ
ക്കരി കോളരിയോട്ടു ചെമ്മേ
പിഴ പകതേട്ടുമതാകയിനാൽ
പികമൊഴിയെക്കവർന്തിപ്പടിപോയ്-
ക്കഴിവതിളെപ്പുതെന്തക്കരുതിക്കട്ടു
കയടുത്തിതുയാൻ തടൈന്തേ.

രാക്ഷസകുല കളങ്കമേ, തീയോട്ട് പക തിർക്കാൻ ചെന്നാൽ പറവയുടെ ഉടലിന് നാശം വരുകയേുള്ളൂ! ആന സിംഹത്തിനെ എതിർക്കാൻ ചെന്നാലും സ്ഥിതി അതുതന്നെ ആയിരിക്കും. തെറ്റ് ചെയ്താൽ ശിക്ഷ ഉറപ്പാണ്. അതുകൊണ്ട് നീ കയിൽമൊഴിയെ മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി കഴിയാം എന്ന തോന്നലിൽ ഇളവ് വരുത്തണം എന്ന് പറയാനാണ് ഞാൻ വേഗം നിന്റെ അടുത്തുവന്ന് തടഞ്ഞു നിർത്തിയത്.

കുറിപ്പ്

അരക്കർ — രാക്ഷസൻമാർ
കുടിക്കറ — വംശത്തിനേറ്റു കളങ്കം
പാവകൻ — തീ
അഴിവ് — നാശം
പകൈക്കുക — എതിർക്കുക
കോളരി — സിംഹം
പികം — കയിൽ
കടുക — വേഗം

പാട്ട് 7

തടൈന്തികൽ തേടുമൈനക്കെതിർ
താ ചലനമില്ലായ്ചിതനെപ്പൊഴുതേ
തടിലിടയാളെയറിതു മുന്നേ
തറയിലൊഴിത്തങ്ക പോയിടുനി
ഇടിയിടയിൻ്റെ ചൊല്ലാലിങ്ങനയിടയിൽ
മൊഴിന്ത ചെടായുവിനോ-
ടടൽചെയ് വുതെൻറു ചമൈത്തു
വില്ലോടമരർകൾ വൈരി തിരിന്തണൈന്താൻ.

“നിന്നെ തടഞ്ഞ് യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന എന്നോട്ട് എതിർക്കുക. അതിനു കഴിയാതെ ചലനമറ്റു നിൽക്കുകയാണെങ്കിൽ അപ്പോൾത്തന്നെ സീതാദേവി ആരാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കി ഇറക്കിവിട്ട് നീ പോവുക.” ഇടിനാദം തോൽക്കുന്ന ശബ്ദത്തിൽ ഇങ്ങനെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ജടായുവിനോട്ട് യുദ്ധം ചെയ്യാനായി വില്ലുമെടുത്ത് ഒരുങ്ങി ദേവൻ മാരുടെ ശത്രുവായ രാവണൻ തയ്യാറായി നിന്നു.

കുറിപ്പ്

ഇകൽ — യുദ്ധം
അടൽ — യുദ്ധം
അമരർ — ദേവൻമാർ

പാട്ട് 8

അണൈന്തളവേ ചിലയെച്ചകലി
ത്തടിയിണയിൽ നകപന്തികളാ-
ലണിമുടി പത്തുമെടുത്തങ്കടിത്ത
വനിയിലിട്ടു നറുംചിറകാൽ
നിണമണിയും വളർച്ചുണ്ടുതന്നാൽ
നിറമുറ്റം വാരിടമുറ്റം വകിർ-
ന്തണികിളർ കേചരനിവണ്ണമേയമരർകൾ
വൈരി തന്നപ്പൊരുതാൻ.

യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങി എത്തിയ മാത്രയിൽത്തന്നെ രാവണന്റെ വില്ലു് ജടായു തന്റെ കാൽനഖങ്ങൾ കൊണ്ട് മുറിച്ചിട്ടു. ദശമുഖനായ രാവണന്റെ ശിരസ്സിൽ അണിഞ്ഞിരുന്ന പത്ത് കിരീടങ്ങളും തന്റെ ഭംഗിയുള്ള ചിറകുകളാൽ അടിച്ചു ഭൂമിയിലേക്കിട്ടു. ചോരപുരണ്ടിരിക്കുന്ന വലിയ ചുണ്ടുകൊണ്ട് ഭംഗിയേറിയ നെഞ്ചുഭാഗം പിളർന്ന് അഹങ്കാരത്തോടെ ആ പക്ഷിശ്രേഷ്ഠൻ ദേവൻമാരുടെ ശത്രുവായ രാവണനോടു് പൊരുതി.

കുറിപ്പ്

ചില — വില്ലു്
ചകലിത്ത് — ശകലിച്ചു/മുറിച്ചു
മുടി — കിരീടം
വളർ — വലിയ
കിളർ — അഹങ്കാരം.

പാട്ട് 9

പൊരുതവനോടൊരു പൊയ്
പറൈന്തപ്പൊഴുതവൻ മെയൂരചെയ്തതിനാൽ-
ത്തരണിയിലിട്ടുനിൻ വെട്ടിമുറിത്തിടിന
വാൾക്കൊടിലങ്കമന്നൻ
വരമവരക്കു കൊടുത്തനളമ്മതു
മൊഴിയാളരചനിതെല്ലാ-
മുരചെയ്വോളം മരിയാതൊഴി നീയു
തകങ്കൾ വായിൽ വരും വഴിയും.

പറന്നു വന്ന് രാവണനോടു് പൊരുതിയതിനാൽ രാവണൻ തന്റെ വാൾ കൊണ്ട് അവനെ വെട്ടിമുറിച്ച് നിലത്തിട്ടു. അതുകണ്ട് മധുമൊഴിയായ സിതാദേവി അവനു വരം കൊടുത്തു: ഇതെല്ലാം രാമനോടു് പറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം നിനക്ക് ഉദകം ചെയ്യുന്നവരെയും നീ മരിക്കാതിരിക്കട്ടെ!

കുറിപ്പ്

പൊയ്, മെയ് — കളരി അഭ്യാസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദങ്ങൾ ആവാം
തരണി — ധരണി/ഭൂമി
ഉദകം — ജലം

പാട്ട് 10

വരുമിനിചിചരന്തനകനാം
മരവരനെനെ നിന്നൈന്തിങ്ങന
തെരുതരെയോടിന തേർവഴിയേ
തടവിലിരുന്ത കവീന്തിരനാൽ-
അരുൾചെയ്തുള്ളാപരണങ്ങളല്ലാ
മണിതുകിൽ കൊണ്ടുപൊതിതു ചെമ്മേ-
യുരകിളരിരിച്ചിയമുകമലക്കു
യരയെഴുന്തരുളിൻറളവേ.

ഈ രാക്ഷസരാജന്റെ അന്തകനായ മരവരൻ രാമൻ ഒരിക്കൽ എന്നെ തിരഞ്ഞ് തെരുതരെ ഓടുന്ന ഈ തേരിന്റെ വഴിക്ക് വരും. അങ്ങനെ വരും വഴി ഋശ്യമൃക പർവ്വതത്തിലെത്തുമ്പോൾ അടയാളം കാണിക്കാനായി താൻ അണിഞ്ഞിരുന്ന വസ്ത്രത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ് ഉപേക്ഷിച്ച ആഭരണങ്ങൾ, അവിടെ ബാലി തടങ്കലിൽ പാർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന സുഗ്രീവൻ കണ്ടെടുത്ത് രാമനോടു് വിവരമറിയിക്കും എന്ന് സീത കണക്കാക്കുന്നു.

കുറിപ്പ്

കവീന്തിരൻ — സുഗ്രീവൻ

പാട്ട് 11

അളവുകെട്ടും മുറ തെണ്ടകമാ
മടവിയിൽ നിൻറുതുടങ്കിയെഴ-
ത്തളുതളുമൈതിലി തന്നമന്നൻ
തിരുവുരുവോട്ടു പരിന്തിങ്ങന
ഇളകിനതെൻറരയാഴികടന്തി
മയവർ വൈരിയിലങ്കയിൽമാൽ
വളർവൊളം നല്ലചോകമാന
വന്ദികയിലാക്കിൻ നോക്കിനൊട്ടും.

സീതാദേവിയുടെ മുറവിളി വന്നത്തിൽനിന്ന് തുടങ്ങിയതാണ്. രാമനെ പിരിയേണ്ടിവന്ന നിമിഷം മുതൽ ആരംഭിച്ചതാണത്. ഇളകിമറിയുന്ന തെക്കേ സമുദ്രം കടന്ന് ദേവശത്രുവായ രാവണൻ ലങ്കയിലെത്തി. അവിടെ മനോഹരമായ അശോകവനികയിൽ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് സീതയെ കൊണ്ടുചെന്നാക്കി.

കുറിപ്പ്

തെൻ — തെക്കൻ
ഇമയവർ — ദേവൻമാർ

ഡോ. സൗമ്യ പി ആർ

ആലുവ യൂണിയൻ ക്രിസ്ത്യൻ കോളേജിൽ അധ്യാപിക. മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ ബിരുദം, ബിരുദാനന്തര ബിരുദം, ബി. എഡ്., എം. ഫിൽ., പി. എച്ച്. ഡി. തോന്നയ്ക്കൽ കുമാരനാശാൻ സ്റ്റാരകം, വനിതാ സാഹിതി, കേരള ലിറ്ററസി ഫോറം, പി. കെ. പരമേശ്വരൻ നായർ സ്റ്റാരക ട്രസ്റ്റ്, വയലാ വാസുദേവൻപിള്ള ട്രസ്റ്റ് മുതലായ സാംസ്കാരികസംഘടനകൾ സംഘടിപ്പിച്ച സംസ്ഥാനതല പ്രബന്ധ രചനാമത്സരങ്ങളിൽ ഒന്നാംസ്ഥാനം നേടിയിട്ടുണ്ട്. വള്ളത്തോൾ വിദ്യാപീഠം ഏർപ്പെടുത്തിയ ‘സാഹിത്യ മഞ്ജരി പുരസ്കാരം 2015’ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അങ്കണം, കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ച കവിതാമത്സരങ്ങളിലും പുരസ്കാരങ്ങൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിറ്റിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറങ്ങുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ്പ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ് ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്ന് ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിറ്റുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം - കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ - എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: editors@sayahna.org.
- പ്രതികരണങ്ങൾ editors@sayahna.org എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കുകയോ, ഈ **വെബ് പേജിൽ** കമന്റുകളായി ചേർക്കുകയോ ചെയ്യുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.